

Protokoll 4/2018 Ombudsmannanämnden 4 maj 2018 kl 14.30 – 15.50

Plats: Ålands ombudsmannamyndighet Elverksgatan 10, Mariehamn

Ordinarie medlem	Leif Jansson, ordförande Justina Donielaité, vice ordförande Kim Hansson Marie-Louise Nordberg
Övriga	Mikael Granholm, social- och hälsovårdsinspektör ÅMHM
Sekreterare	Marina Karlsson, klient- och patientombudsman Johanna Fogelström-Duns, Ålands ombudsmannamyndighet
Förhinder	Sara Bru Robert Jansson Micke Larsson Chris Sviberg

24 §

Mötet öppnas

Ordförande hälsade välkommen och öppnade mötet som konstaterades vara beslutsfört.
Därefter hölls en kort presentationsrunda av deltagarna.

25 §

Godkännande av föredragningslista

Till övriga ärenden lades ärendet "inbjudan från Ålands socialdemokrater att diskutera tandvård". Därefter godkändes föredragningslistan.

26 §

Justering föregående protokoll

Protokollet från föregående möte 6 april justerades utan ändringar. Det läggs upp på www.ombudsman.ax/ombudsmannanämnden, enligt beslut 03/2017 30 §.

27 §

Skrivelse tandvård för äldre

Bordlagt från föregående möte 19 §.

Förslag till skrivelse utskickad i samband med möteskallelsen.

Beslöts att anta skrivelsen utan ändringar samt skicka den till styrelsen för Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS).

Se bilaga 1

28 §

Äldreomsorgen på Åland

Bordlagt från föregående möte 20 §

Det finns en oro vad gäller äldreomsorgen på Åland och i vilken utsträckning klienternas rättigheter tillgodoses. Presentation och diskussion med inbjuden gjest Mikael Granholm, social- och hälsovårdsinspektör ÅMHM. Granholm redogjorde för ÅMHM:s uppdrag och vilka utmaningar som finns i arbetet (se bilaga 2). Myndigheten utövar tillsyn över social- och hälsovård sedan 1 januari 2014. Det är ett komplext område med många lagrum (se bilaga 3). Arbetet med att ta fram en äldreomsorgslag för Åland pågår i lagberedningen och enligt lagstiftnings promemorian kommer ÅMHM:s uppgifter öka med tonvikt på tillsyn.

Ombudsmannanämnden föreslog att ÅMHM skulle göra en undersökning bland äldreomsorgsboenden liknande den Valvira gjorde 2016 om förekomsten av illabehandling av äldre vid socialvårdsenheter med vård dygnet runt. Granholm noterade nämndens förslag och tar med den för vidare reflektion inom ÅMHM.

Konstaterades att det är viktigt att ÅMHM och Ombudsmannamyndigheten har en bra dialog för att möjliggöra agerande när missförhållanden uppdagas.

29 §

Avtackning

Ombudsmannanämnden avtackade klient- och patientombudsman Marina Karlsson som går i pension från och med 1 oktober 2018.

30 §

Övriga ärenden

Klientombudsmannen har fått inbjudan att medverka i panelsamtal om tandvård på Alandica

Debatt 13 juni, arrangerad av Ålands socialdemokrater, men är på semester.

Konstaterades att ingen av nämndmedlemmarna har möjlighet att delta i panelsamtalet.

31 §

Nästa möte

Nästa möte hålls fredag 15 juni kl 14.30-15.30 på Ombudsmannamyndigheten.

Temadiskussion: Ombudsmannanämnden - förväntningar, roll och mandat. Reflektioner av arbetet hittills och diskussion med inbjudna gäster minister Nina Fellman samt regeringskansliets avdelningschef Vivan Nikula.

32 §

Mötet avslutas

Ordförande avslutade mötet kl.15.50

Bilaga 1

Skrivelse till styrelsen för Ålands hälso- och sjukvård

Bilaga 2

Presentation Mikael Granholm, social- och hälsovårdsinspektör ÅMHM

Bilaga 3

Översikt över gällande lagstiftning för socialvård och sjuk- och hälsovård (ÅMHM)

Justerat

15,6

2018

Leif Jansson, ordförande

Johanna Fogelström-Düns, sekreterare

ÅHS styrelse

Annette Holmberg-Jansson, ordförande

PB 1091

22111 Mariehamn

Mariehamn 4 maj 2018

Tandvården på Åland

Ombudsmannanämnden har vid sitt möte den 6 april förhört sig om situationen inom tandvården på Åland. Nämnden konstaterar att för tillfället är en tandläkartjänst otillsatt och därtill är en vakant. Situationen vid ÅHS tandläkarmottagning är därför inte tillfredsställande med tanke på behovet av tandvård.

Nämnden har även konstaterat att rätten till allmän tandvård enligt Folkhälsolagen är allmän i Riket. Nämnden har noterat, att tandvården för patienterna är dyrare på Åland än i Riket. Med tanke på att den åländska självstyrelsen syftar till, att situationen för den åländska befolkningen skall vara minst lika god som i Riket konstateras att så inte är fallet.

En arbetsgrupp tillsatt av social och hälsovårdsministeriet föreslår i korthet 2013, att särskilt utsatta grupper skall erhålla tandvård. Därtill bör patienterna kunna välja tandvårdsservice mellan olika producenter och vården skall tillhandahållas jämt över landet.

Ombudsmannanämnden anser att tandvården avsevärt kunde förbättras på Åland. En prioriterad grupp är äldre, sjuka och personer med funktionsnedsättning där förekomsten av karies är större än hos befolkningen i övrigt. Om en allt större grupp äldre skall bo hemma bör tandvården för dem ordnas på ett ändamålsenligt sätt. Barnens och ungdomarnas behov av tandvård är tämligen väl tillgodosedd på Åland. En god tandvård är extra viktig för äldre, sjuka och personer med funktionsnedsättning med tanke på välbefinnande och hälsa, vilket i minskar behovet av sjukvård och effektiverad äldreomsorg.

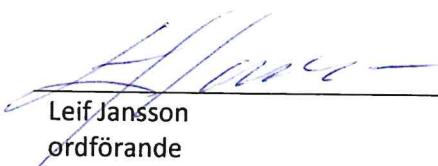
Gränsen för allmän tandvård kunde gå t.ex. vid åldersgruppen över 70 år vilket på Åland berör ca 3500 personer. Mången kommer dock även i fortsättningen satt gå hos "sin egen" tandläkare, men för att trycket på ÅHS tandvård inte skall bli alltför stort kunde landskapet ge en så kallad servicesedel till den som tillhör den prioriterade gruppen så att avgiften vid besök hos en privat tandläkare inte överstiger avgiften vid ÅHS tandvård.

Det har visat sig att ÅHS tandvård har en tandläkarstol som används vid bl.a. tandvård i skärgården och utanför Mariehamn. Problemet är inte stolen i sig, utan all annan utrustning som behövs vid en förflyttning av stolen. Enligt ledande tandläkaren Riikka Lindholm går det åt oerhört mycket tid till att flytta utrustning, iordningställa utrustningen och sedan igen återföra den till Mariehamn.

Enligt uppgift finns det mobila tandläkarmottagningar som kan användas för ändamålet. Priset för en mobil enhet torde vara ca 250.000 euro, vilket i sammanhanget vore vara välplacerade resurser.

Ombudsmannanämnden föreslår därför:

- att styrelsen för Ålands hälso- och sjukvård inkluderar den vilande tandläkartjänsten i ÅHS budget för 2019 och framåt,
- att styrelsen inkluderar kostnader för en mobil tandläkarmottagning i budgeten för att på så sätt effektivare utnyttja befintliga resurser,
- att styrelsen utreder möjligheten till förbättrad tandvård för äldre, sjuka och personer med funktionshinder på Åland, vilket syftar till bättre välbefinnande och ett mindre tryck på sjukvården på Åland.

Leif Jansson
ordförande

Justina Donielaité
vice ordförande

Ombudsmannanämnden
Elverksgatan 10
22100 Mariehamn

Tillsyn inom social- och hälsovården på Åland

Vad? Hur? Hur mycket?

Mikael Granholm, social- och hälsovårdsspektör ÅMHM
Presentation för
Ombudsmannanämnden, 4 maj 2018

Protokoll 4/2018 28§

Bilaga 2

**ÅMHHM- tillsyn och tillstånd för social- och hälsovård
sedan 1 jan-2014**

- ✓ Tillsynsmyndighet för all offentlig socialvård (exkl. administrativa ingrepp i personlig frihet: statens ämbetsverk), inbegripet barnomsorg på Åland.
- ✓ Tillsyn över offentlig hälso- och sjukvård på Åland (exkl. behörigheten att vara verksam, yrkesutövning).
- ✓ Tillståndsverksamhet för 24/7 privat socialservice (inkl. godkänna verksamhetsförutsättningar för skyddshemsverksamhet).
- ✓ LR: handhar strategisk information (anvisningar od), tillstånd och tillsyn inom privat hälso- och sjukvård och yrkesutövning inom offentlig hälso- och sjukvård (ÅHS).
- ✓ **Se lagöversikt**

Utmaningar

1. Resursering i förhållande till lagar som ska tillsynas (svårt att specialisera sig).
2. Delad tillsynsbehörighet (ÅMHM/LR/Riket). Detta skapar huvudbry och oreglerade områden, tex tillsyn av hälsos- och sjukvård hos 24/7 privata socialserviceproducenter.
3. Tillsynsstrukturen på Åland avviker från fastlandet, men samma lagar ska övervakas.
4. ÅMHM:s tillsynsansvar framgår inte alltid ur lagrum ("indirekt mandat").
5. Blankettlagar kan vara otყdliga och släpa efter rikslagar.
6. Delvis föråldrad lagstiftning på Åland. Socialv r ldslagen från 1982 och förordning om yrkesutbildad personal inom socialv r den från 1992.
7. Avsaknad av lagstiftning inom väsentliga delar av verksamheten (t.ex. Äldreomsorg).
8. Kan finnas oklarheter mellan landskaps- och rikslagstiftning (tex  HS-lagen/specialomsorgslagen).
9. Kan finnas oklarheter mellan socialv r den och hälso- och sjukv r den (tex har Åland infört SHM:s förordning om journalhandlingar (FFS 298/2009) men inte Lag om klienthandlingar inom socialv r den (2015/254). Detta både försvårar tillsynen av journalföring inom socialv r den och försämrar rättsläget för klienter inom socialv r den.
10. Övriga delar av landet g r annan v g med SOTE

Beslutade nya uppgifter efter 1.1.2014

- Skyddshem: ÅMHM ska fr.o.m. 10.12. 2015 på LR:s begäran kontrollera att förutsättningarna för skyddshemsverksamhet är uppfyllda innan avtal ingås med kommunal producent av skyddshemstjänster (LL 2015: 117 8 § 2 mom.)
- Utkomstöd: ÅMHM ska fr.o.m. 01.01. 2017 en gång per kalenderår begära de uppgifter som är nödvändiga för uppföljningen av att de tidsfrister som föreskrivs i 14b, 14 c och 14 e §§ iakttas (LL 1998:66, 2 § 8 punkten).
- Barnskydd: ÅMHM ska fr.o.m. 01.09. 2017 minst en gång per kalenderår begära de uppgifter som är nödvändiga för uppföljningen och övervakningen av de tidsfrister som föreskrivs i 4j § 2 mom. och 4k § 2 mom. i denna lag (LL 2008:97, 5 § 14 punkten).
- Specialomsorg: Rättelseyrkande istället för begäran om omprövning får fr.o.m. 01.01.2018 framställas till ÅMHM inom 14 dagar från delfåendet av (specialomsorgs)beslutet (LL 2017:144, 8 § 1 mom. 6 punkten) Därtill torde ÅMHM i enlighet med JO beslut 2807/4/14 s. 4 även bli skyldigt att ta emot klagomål gällande missnöje med innehållet i specialomsorgsprogram som upplevs som oändamålsenliga.

Möjliga nya uppgifter: Äldreomsorg

- Enligt LR:s regeringsprogram från 2015 ska åländsk äldreomsorgslag stiftas.
- LR beslöts 3.10.2017 att överföra lagstiftningspromemoria (S217E22) till lagtinget för att arbeta fram en egen fulltextlag. Rikslagstiftning (Lag om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre i riket: FFS 980 / 2012) kommer att utgöra basen till den nya åländska lagen.
- Enligt lagstiftningspromemoria (S217E22), s.49 innebär detta att ÅMHM:s uppgifter kommer att öka med tonvikten lagd på tillsynen över den verksamhet som avses i den föreslagna lagen. Lagen underlättar också för tillsynsmyndigheten då lagen mera exakt säger hur tjänster för äldre personer ska ordnas och egenkontroll med anknytande planer och inhämtande av synpunkter”
- Fördel för tillsyn om åländsk äldreomsorgslag utformas enligt riksleg:

5 § Varje kommun ska utarbeta en plan för att stödja den äldre befolkningen

6 § Organ som ansvarar för socialvården ska varje år utvärdera servicens kvalitet och tillräcklighet

11 § Kommunens äldreråd ska medverka i beredningen av beredning av plan (5 §)

18 § Beslut om icke-brådkande socialservice inom 3 mån efter ansökan

19-22§§ Krav på kvalitet, personal, lokaler, ledning

23 § Egenkontrollplan

26 § Offentliggörande av väntetider

Möjliga nya uppgifter: Yrkesutövning inom socialvården

- Förordningen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården (FFS 804/1992) som gäller på Åland med stöd av landskapsförordning (1995:103) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård är föråldrad. På riksnivå finns Lag om yrkesutbildade personer inom socialvården (FFS 817/2015).
- Åland planerar ny lagstiftning om behörighetsvillkor inom socialvården som är aktuell, och som stödjer syftet med den pågående reformen av socialvårdslagen.
- Socialvårdspersonalen och framför allt socialarbetare i kommunerna utövar offentlig makt och deras yrkesutövning kan ha stort inflytande över enskilda personers grundläggande rättigheter, varför tillsynen över personalen inom socialvården bör stärkas.
- Idag saknas system för tillsyn av enskilda yrkesutövare – ett sådant system i form av ett register över yrkesutbildade personer stärker klientens rätt till god socialvård.
- Belastningen på socialvården kommer med tiden att öka, och genom att förtydliga behörighetsvillkoren för personal inom socialvården kan kommunerna bättre använda de personalresurser som finns att tillgå för att möta det ökade kravet på service.
- LR beslöts 8.9.2017 överföra lagstiftningspromemoria gällande förslag till lag om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården (S217E20), till lagberedningen.

Vad är tillsyn inom social- och hälsovården?

- ✓ Tillsyn är övervakning som bygger på olika kontroll- och styrinstrument. Dessa används med avsikt att garantera medborgarna lagenlig och likvärdig service och fungerande välfärdstjänster.
- ✓ Tillsynens syfte är att förebygga olämpliga tillämpningar och handlingar inom området samt ingripa mot verksamhet, som inte uppfyller de mål och bestämmelser som föreskrivs i lagar, förordningar och föreskrifter. Tillsynen omfattar kontroll av kvalitet i verksamheten i den mån detta kan härföras ur bestämmelserna.
- ✓ Finlands grundlag ger alla rätt till social trygghet (19§). Socialvårdslagen (FFS 710/1982 5 §) ålägger kommunerna att tillhandahålla socialvårdstjänster åt sina invånare, dock lämnas gott om tolkningsutrymme vad gäller tillämpningssätt. Vid tolkningsbara regleringar fastställer tillsyn minimikrav för verksamhetens lagenlighet.
- ✓ Tillsyn utövas både på individ- och verksamhetsnivå och kan inom social- och hälsovården grovt delas in i två delar: **reakтив tillsyn och proaktiv tillsyn**.
- ✓ **Reaktiv tillsyn** är kontroll i efterhand om de förebyggande åtgärderna fungerat enligt avsikt, respons på externa klagomål eller egna tillsyns initiativ på en akut pågående situation, utanför tillsynsprogram: **Reaktiv tillsyn kan vara klagomålsbaserad eller egeninitierad.**
- ✓ **Proaktiv tillsyn** är förebyggande och strävar till att påverka människors handlande i önskvärd riktning innan de agerar. Rådgivning, utbildning o.d. samt tillsynsprogram är viktiga verktyg. Proaktiv tillsyn är planerad i förväg. **ÅMHM har i dagsläget planenlig tillsyn gällande privata serviceproducenter (kontrollplan/verksamhetsberättelser/tillstånd) samt kontroll av handläggningstider inom barnskyddet och vid hantering av utkomststöd.**

Förvaltningsklagomål (även egenintierade ärenden)-reaktiv tillsyn

- ✓ I ÅMHM utredar upplevt missnöje med enskilda tjänstemän eller serviceproducenter: förvaltningsförfarande.
- ✓ Varför är personen missnöjd? Med vad?
- ✓ Missnöje med myndighetsåtgärder eller brist på sådana?
- ✓ Har något brutst i sina skyldigheter, uppträtt osäkligt, har behandlingen av ett ärende dragit ut osäkligt på tiden?
- ✓ Har klientens åsikter i serviceplaneringen inte beaktats eller behoven inte blivit utredda?
- ✓ Saknas förvaltningsbeslut som grund för beviljande av service.
- ✓ Andra brister eller missförhållande i verksamheten.
(planering/genomförande/uppföljning).
- ✓ Riskeras klientsäkerheten eller kvalitén i verksamheten.
- ✓ Finns misstanke om brott mot de lagar ÅMHM utövar tillsyn över.
- ✓ ÅMHM kan undersöka om myndigheten har överskridit sin prövningsrätt, därmed inte hur prövningsrädden har tillämpats om den inte har överskridits eller använts fel
- ✓ *Summa summarum:* ÅMHM:s uppgift som tillsynsmyndighet är att säkerställa att lagenlig och likvärdig service erbjuds för alla.
- ✓ **ÅMHM undersöker inte om person fått rätt/tillräcklig service eller kan tvinga serviceproducenten agera på visst sätt, ändra eller upphäva beslut i enskilda fall eller fungera som instans för ändringssäkande. Allt detta är förvaltningsdomstolens sak.**

Tillsyn av offentlig och sjukvård- exempel på ärenden/områden

JOURNALHANTERING

- ÅMHM Struktur, rutiner, datasystem för journalhantering, tillämpning av förvaltningslagen.
- LR Felaktig eller bristfällig dokumentation trots tydliga anvisningar.

Ärende 2016-135: Egeninitierat klagomålsärende på basis av anonymt klagomål via Valvira om brister i ÅHS-journalsystem. Avslutande av ärende utan åtgärder. Bakgrund: ÅMHM har den 24.02.2016 kontaktat Valvira med förfrågan om ytterligare uppgifter finns att tillgå. Valvira har den 25.02.2016 och 02.03.2016 meddelat ÅMHM att ytterligare uppgifter inte finns att tillgå. Ärende 2017-81: ÅMHM konstaterar att ÅHS lämnat in redogörelse till ÅMHM som visar att ÅHS har vidtagit/planerar vidta åtgärder som eliminerar/minimerar obehöriga inträng i patientjurnaler.

LÄKEMEDELSHANTERING

- ÅMHM Struktur, rutiner, läkemedelsutrustning, tillämpning av förvaltningslagen, utbildning, kompetens, Plan för säker läkemedelsbehandling - att den finns och uppdateras (förebyggande).
- LR Felmedicinering.

Ärende 2014-0900: tillsynsinspektion för att identifiera eventuella kvarstående riskfaktorer vid direkt patientvård angående dokumentation, kommunikation, bemanning/kompetens, fördelning av arbetsuppgifter och process för kritisrt sjuka patienter (orsak vårdpersonalens strejk).

LEGITIMATIONER

- ÅMHM ÅHS's rutiner för kontroll av yrkesrättigheter

Ärende: 2015-0407: begäran till ÅHS för vidtagna åtgärder för att säkerställa ett lagenligt förfarande vid anställning av yrkesutbildad personal inom hälso- och sjukvården (orsak ÅMHM fått information om att person utan tillstånd verkat som yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården på ÅHS).

Ärende: 2015-0660: begäran om redogörelse för hur ansvarsfördelningen samt användningen av yrkesbeteckningen sjukskötere sköts (orsak: ÅMHM fått information om att sjuksköteskuterande har namnskylltar där det står sjukskötere osv).

Verksamhet i praktiken 2016

- ✓ 10 avgjorda ärenden inom socialvården.
- ✓ Ett överfört ärende till behörig myndighet (statens ämbetshus).
- ✓ Tre överfördä ärenden att behandlas som anmärkningsärenden.
- ✓ Tre granskade verksamhetsberättelser för år 2015 och begäran om tilläggsutredningar (Stiftelsen hemmet, Gruppen Linden, Eckerö motivations- och handlingscenter).
- ✓ Kontroll för förutsättningar om skyddshemsverksamhet..
- ✓ Yttrande om förslag till ny barnomsorgslag.
- ✓ Yttrande om ändring av barnskyddslag.
- ✓ Enkätmedverkan gällande riksreform.

Verksamhet i praktiken 2017

✓ Proaktiv tillsyn:

- Granskning av handläggningstider vid hantering av utkomststöd (2017-146) och inom barnskyddet (2017-690).
- Granskning av verksamhetsberättelser från privata tillståndspflichtiga socialserviceproducenter (2017-95, 2017-96, 2017-97).

- Planlagd tillsyn av privata socialserviceproducenter (2017-786, 2017-787, 2017-788).

✓ Reaktiv tillsyn (egeninitierad):

- Granskning av journalföringssystem vid ÅHS (2017-81).
- Granskning av klientavgifter vid ÅOF (2017-82).
- Granskning av service för personer med psykisk ohälsa (2017-279).
- Granskning av hantering av utkomststöd (2017-265).
- Granskning av socialkansliets funktion (2017-637, 2017-666).

- ✓ **Reaktiv tillsyn (klagomålsbaserad):**
  - ✓ Överföring av klagomål att behandlas som anmärkning gällande äldreomsorg (2017-91), handikappservice (2017-324), (2017-396), socialförvaltning (2017-683), hälso- och sjukvård (2017-818) (2017-872)
  - ✓ Beslut i barnskyddsärende (2017-620), registrering av specialomsorgsärende, (2017-518), registrering av barnskyddsärende (2017-886), registrering av barnskyddsärende (2017-919).
- ✓ **Övrigt:**
  - Svar på skrivelse från privatperson om tillgång till hjälp och stödboendeservice (2017-64).
  - Överföring av ärende gällande Stiftelsen hemmet till Statens ämbetsverk (2017-855)
  - Begäran om uppgifter för anmälningspliktig privat socialservice (2017-166).
  - Upprättat register i Vision över tillståndspliktig socialservice.
  - Avslutat ärende 2017-652 (förfrågan angående uppföljning av boendestöd för psykiskt funktionshindrade)
- ✓ Trend:
  - *minskat antal klagomål och de som kommer behandlas som anmärkningsärenden.*
  - *från individuella klagomål mot organisationsskrivelser.*

Verksamhet i praktkiken 2018

✓ Proaktiv tillsyn

- 06.02: Beslut gällande utförd inspektion (2017-786)
- 06.02: Beslut gällande utförd inspektion (2017-788)
- 15.02: Uppföljning av behandlingstider för utkomststöd 2018 (2018-146)
- 27.02: Granskning av självbestämmanderätten inom specialomsorgen (2018-182)
- 07.03: Granskning av verksamhetsberättelser från privata tillståndspliktiga socialserviceproducenter: 2018-202 (avslutat 02.05), 2018-203 (avslutat 13.03), 2018-204.
- 13.03: Granskning av vårdgarantin vid ÅHS (2018-264)
- 23.04: Beslut gällande utförd inspektion (2017-787)

✓ Reaktiv tillsyn (klagomålsbaserad):

- 03.01: Beslut i barnskyddsärende (2017-919)
- 25.01: Beslut i specialomsorgsärende (2017-518)
- 16.02: Registrering av inkommet klagomålsärende från LR/landskapsläkare (2018-152). Överföring av ärende till ÅLR 01.03.
- 19.02: Beslut i barnskyddsärende (2017-886)
- 19.03: Registrering av två inkomna klagomålsärenden (2018-275, 2018-277)
- 21.03: Registrering av inkommet klagomålsärende (2018-282)
- 04.04: Avslutat överfört klagomålsärende att behandlas som anmärkningsärende vid ÅHS (2017-872)
- 18.04: Registrering av inkommet klagomålsärende (2018-389)
- 23.04: Beslut i klagomålsärende (2018-282)
- 24.04: Överföring av klagomål att behandlas som anmärkningsärende (2018-389)

✓ Reaktiv tillsyn (egeninitierad)

- 06.02: Beslut gällande kommungranskning av utkomststöd (2017-265)
- 28.02: Granskning av skyddshemsverksamhet (2018-188)
- 11.04: Granskning av socialförvaltningen i Lumparland (2018-357)
- 12.04: Granskning av Eckerö motivations- och behandlingscenter (2018-363)
- 23.04: Beslut i ärende gällande klientavgifter vid Ålands omsorgsförbund (2017-82).
- 25.04: Beslut i ärende (2018-357).
- 02.05: Avslut genom brev på begäran om tillsyn (2018-363)

På gång 2018

- ✓ Vårdgaranti vid ÅHS (jfr nationellt tillsynsprogram)
- ✓ Självbestämmanderätt och begränsningsåtgärder inom specialomsorgen (jfr nationellt tillsynsprogram)
- ✓ Uppföljning av klient/patientombudsmannens redogörelse för år 2017? (horisonell infallsvinkel: t.ex. Bemötandefrågor eller vertikal infallsvinkel: tex personlig assistans)

Socialvård	
Författning	Tillämplighet
Socialvårdslagen (FFS 710/1982)	Tillämplig genom 1 § landskapslag (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattnings om socialvård (ÅFS 2017:123).
Socialvårdsförordningen (FFS 607/1983) (FFS 1413/1997)	Tillämplig genom 1 § landskapsförordning (1995:103) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattnings om socialvård
Lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 734/1992) (FFS 1505/2016)	Tillämplig genom 1 § landskapslag (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattnings om socialvård.
Förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 912/1992) (FFS 773/2017)	Tillämplig genom 1 § landskapsförordning (1995:103) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattnings om socialvård
Lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (FFS 812/2000) (FFS 290/2016)	Tillämplig genom 1 § landskapslag (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattnings om socialvård.
Lagen om stöd för närläggande vård (FFS 937/2005) (FFS 511/2016)	Tillämplig genom 1 § landskapslag (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattnings om socialvård.
Förordningen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården (FFS 804/1992) (observera, uppdaterad version finns ej i Finlex) (FFS 1082/2000)	Tillämplig genom 1 § landskapsförordning (1995:103) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattnings om socialvård
Social- och hälsovårdsministeriets förordning om privat socialservice (FFS 1053/2011)	Endast 1 § är tillämplig på Åland genom 1 § landskapsförordning (1995:103) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattnings om socialvård
Lagen om privat socialservice (FFS 922/2011) (FFS 296/2016)	Tillämplig genom landskapslag (2012:36) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om privat socialservice
Lag om missbruksvård (FFS 41/1986) (FFS 1308/2014)	Gäller på Åland genom 70 och 71 §§ i självstyrelselag (1991:71)
Förordning om missbruksvård (FFS 653/1986) (FFS 427/1991)	Gäller på Åland genom 70 och 71 §§ i självstyrelselag (1991:71)
Lagen om nykterhetsarbete (FFS 828/1982) (Upphävd i riket)	Tillämplig genom landskapslag (2013:125) om tillämpning på Åland av lagen om nykterhetsarbete (ÅFS 2017:130)
Lagen om service och stöd på grund av handikapp (FFS 380/1987) (FFS 417/2015)	Tillämplig genom landskapslag (2010:50) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om service och stöd på grund av handikapp (ÅFS 2017:127)
Förordningen om service och stöd på grund av handikapp (FFS 759/1987) (FFS 371/2009)	

Förteckning över gällande lagstiftning på Åland maj 2018 (sammanställd av ÅMHM)

Lagen om tolkningstjänst för handikappade personer (FFS 133/2010) (FFS 693/2011)	Landskapslag (2010:99) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om tolkningstjänst för handikappade personer
Lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (FFS 519/1977) (FFS 381/2016)	Landskapslag (1978:48) om tillämpning av lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (ÅFS 2017:128), (ÅFS 2017:144)
Förordning angående specialomsorger om utvecklingsstörda (FFS 988/1977) (FFS 173/1997)	Landskapsförordning (2017:145) om tillämpning av förordningen angående specialomsorger om utvecklingsstörda
Barnskyddslagen (FFS 417/2007) FFS (1111/2017)	Landskapslag (2008:97) om tillämpning i landskapet Åland av barnskyddslagen (ÅFS 2017:129)
Familjevårdarlagen (FFS 312/1992) (Upphävd i riket)	Landskapslag (2015:18) om tillämpning i landskapet Åland av familjevårdarlagen
Lagen om utkomststöd (FFS 1412/1997) (FFS 983/2017)	Landskapslag (1998:66) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomststöd (ÅFS 2017:124)
Lagen om moderskapsunderstöd (FFS 477/1993) (FFS 733/2013)	Landskapslag (1994:10) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om moderskapsunderstöd
Servicesedellagen (FFS 569/2009) (FFS 1023/2015)	Landskapslag (2016:15) om tillämpning på Åland av lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården
Barnomsorgslag (2011:86) för landskapet Åland (ÅFS 2017:125)	
Landskapsförordning (2011:90) om behörighetskrav för personal anställd i daghem och fritidshem	
Landskapslag (2004:3) om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som skall arbeta med barn	
Landskapslag (2015:68) om hemvårdsstöd (ÅFS 2017:126)	
Landskapslag (2015:117) om skyddshem	
Landskapsförordning 2015:18) om skyddshemspersonal	

Hälso- och sjukvård	
Författning	Tillämplighet
Landskapslag (2011:114) om hälso- och sjukvård ÅFS (2017/117), ÅFS (2017/91)	
Lagen om patientens ställning och rättigheter (FFS 785/1992) (FFS 1230/2016)	Tillämplig genom landskapslag (1993:61) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om patientens ställning och rättigheter
Social- och hälsovårdsministeriets förordning om förskrivning av läkemedel (FFS 1088/2010) (FFS 1459/2016)	Genom 1 § landskapslag (1993:61) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om patientens ställning och rättigheter är förordningen ikraft på Åland.
Social- och hälsovårdsministeriets förordning om journalhandlingar (FFS 298/2009)	Genom 1 § landskapslag (1993:61) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om patientens ställning och rättigheter är förordningen ikraft på Åland.
Social- och hälsovårdsministeriets förordning om dödskriterierna (FFS 27/2004)	Genom 1 § landskapslag (1993:61) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om patientens ställning och rättigheter är förordningen ikraft på Åland.
Landskapsförordning (2015:28) om rådgivning för gravida och barn, skol- och studerandehälsovård samt förebyggande mun- och tandvård för barn och unga.	
Landskapsförordning (2014:10) om prehospital akutsjukvård	
Lagen om gränsöverskridande hälso- och sjukvård (FFS 1201/2013) (FFS 993/2014)	Landskapslag (2014:28) om tillämpning på Åland av lagen om gränsöverskridande hälso- och sjukvård